

Ψάχνοντας έναν δρόμο, στον κόσμο της ματαιώσης

Τα βιβλία της Μάρως Δούκα είναι ένας οδηγός ζωής για τους ανθρώπους σε έναν τόπο που μοιάζει να έχει κλείσει όλους τους κύκλους του

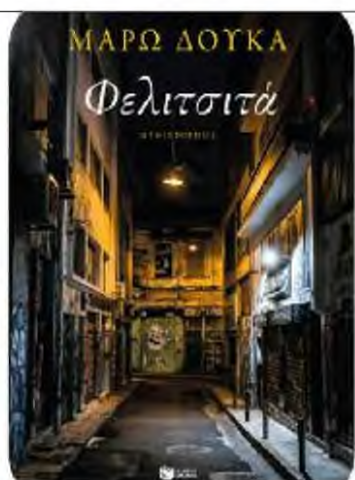
Του ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΥ

Ούτε λυγμός, ούτε τίποτα. Ο κόσμος μας, διαφεύγει μέσα στην απώθηση, χωρίς παρηγοριά και λύτρωση, με τις αναμνήσεις των ωραίων παλιών ημερών να διαλύονται μέσα στη σύγχυση, τις εμμονές και τις ματαιώσεις. Κανένα σχέδιο δεν πήγε τελικά καλά. Η έφοδος της ελληνικής κοινωνίας προς το μέλλον, καλλιέργησε ελπίδες, έστρωσε χάρτες με προσδοκίες, πόνεσε από τη σκληρή δουλειά, τις αγωνίες και τις λειτουργίες της υπεροχής και της ατομικής καταξίωσης και στο τέλος κατέληξε σε ένα βλέμμα χωρίς νεύρο, χωρίς ζωή, μπροστά στον καθρέφτη.

Ίσως όχι μόνο έτσι προφανώς. Και χαρά υπήρξε και ικανοποιήσεις και θερμές εκτονώσεις, ακόμα ακόμα και δημιουργία. Η ζωή δεν είναι ένα πράγμα, αλλά είναι γεμάτη από αποχρώσεις και διαφορετικές γωνίες. Τα τελευταία 30-40 χρόνια σε αυτή τη χώρα με αυτές τις αποχρώσεις τα βγάζουμε πέρα.

Και η ζωή συνεχίζεται δεν υπάρχει αμφιβολία. Ό,τι μπορούμε κάνουμε, παλεύουμε. Ή βροντάμε μια πόρτα και αποχωρούμε. Ή μένουμε, κόντρα στους ανέμους, αντιπαλεύοντας την παραίτηση. Ένα παιδί ίσως, άνοιγμα στο μέλλον. Η ασφάλεια ενός συμβιβασμού. Το κέλυφος μιας παραδοχής. Η καριέρα και η καταξίωση. Κάποιο χάνδι, ένας έρωτας που κρατιέται με τα δόντια. Κάτι.

Η Μάρω Δούκα γράφει με τη «Φελιτσιτά» (Πατάκης, 2023), το μυθιστόρημα μίας Ελλάδας που έχει κλείσει όλα τα κεφάλαιά

της, που έχει ολοκληρώσει όλους τους κύκλους που άνοιξε στη μεταπολίτευση, που εκσυγχρονίστηκε και συγχρονίστηκε με τους καιρούς της και έμεινε πια μετέωρη, χωρίς να ξέρει αν πρέπει να ανοίξει ή να κλείσει την πόρτα του παρόντος και του μέλλοντός της.

Πατί κάθε βήμα, κάθε επιλογή μας είναι ταυτόχρονα παρόν και μέλλον. Είμαστε οι επιλογές μας, οι συμβιβασμοί μας, τα όνειρά μας και η καταστολή τους, τα πάθη μας και η μνησικακία μας, οι επιθυμίες μας και η αδράνεια μας, το εγώ μας και ο τρόπος που ανοιγόμαστε στους άλλους.

Η Φελιτσιτά είναι η ιστορία ενός άστεγου στην Αθήνα που γαληνεύει μόνο όταν κάνει παρέα με μία γάτα, της οποίας το όνομα δίνει και τον τίτλο του βιβλίου. Οι σκέψεις του για την οικογένειά του που άφησε πίσω, συνδυάζονται με τις σκέψεις των άλλων τεσσάρων μελών της οικογένειας, της γυναίκας και των τριών παιδιών τους, και τις ιστορίες των ανθρώπων που εμπλέκονται.

Είναι η ιστορία μιας ελληνικής οικογένειας στους καιρούς μας, που παλεύει να τα βγάλει πέρα και να πετύχει τον στόχο της καταξίωσης και της ευτυχίας του κάθε μέλους.

Σε αυτό το ξεχωριστό, εξαιρετικό μυθιστόρημα, η Μάρω Δούκα καταφέρνει με μία γραφή που αισθάνεται ότι σε βυθίζει στον κόσμο της, σε αρπάζει και δεν σε αφήνει ποτέ να ξεφύγεις, να πλάσει ολόκληρους κόσμους, τον κόσμο που γνωρίζουμε ως την Ελλάδα από το '80 και μετά για να το πούμε σχηματικά, αλλά και όσα προηγήθηκαν, κόσμοι που φτιάξαμε όλοι μαζί και αισθάνεται σήμερα ότι διαλύονται, ότι έχουν απομείνει μόνο ως σπαράγματα ή ερείπια.

Παρά το δυσοίονο αυτής της οριοθέτησης

του κόσμου μας, η συγγραφέας διατηρεί την ανθρωπιά στους ήρωες και τις ηρωίδες της, μας δίνει ανάγλυφο αυτό το μίγμα τρυφερότητας, συμπάθειας, αλλά και εγωισμού και βιαιότητας που κρύβουν οι άνθρωποι. Και μοιάζει σαν να μην βάζει τελεία στο φινάλε, σαν να αφήνει κάποιες χαραμάδες, κάποιες δυνατότητες για μία άλλη προοπτική για τον καθένα και την καθεμία και όλους μαζί. Μπορεί ένα καινούργιο σπίτι να κάνει καλύτερη τη ζωή, ένα παιδί, ένα συγγνώμη, μία καινούργια σχέση, ένα ταξίδι. Μπορεί.

Η Μάρω Δούκα, η σημαντικότερη Ελληνίδα μυθιστοριογράφος σήμερα, έχει διανύσει μία σπουδαία διαδρομή, στην οποία κάθε βιβλίο της αποτελεί και ένα κομμάτι της ταυτότητας αυτού του τόπου και των ανθρώπων της. Από την «Αρχαία Σκουριά» ως την κορυφαία τριλογία της ιστορίας (Αθώοι και φταίχτες, Το δίκιο είναι ζόρικο πολύ, Έλα να πούμε ψέματα), με όλα της τα βιβλία, από τις μικρές ζωές στα «Μαύρα λουστρίνια» ως τις μεγάλες στον «Ένα σκούφο από πορφύρα», η Μάρω Δούκα δίνει φωνή στους ανθρώπους αυτής της χώρας που αγωνίζονται ακόμα να δουν μια ανατολή του ήλιου έχοντας ως υπόμνηση ότι έρχεται και η δύση. Στο ανάμεσα, στον άπειρο και περατό χρόνο, η ζωή μπορεί να είναι μία ματαιώση, μπορεί να είναι μία προσμονή, μπορεί να είναι και μία προοπτική που παλεύεται ακόμα. Τα βιβλία της Μάρως Δούκα γίνονται πάντα ένας οδηγός, μία απαλή σκέψη στο προσκεφάλι μας, για το πώς θα βρούμε τον δρόμο ανάμεσα σε αυτά τα «μπορεί».